

Aktuell sida: [Startsidan](#) > [Aktuellt](#)

Nytt militärt flygutbildningssystem

Av: Angela Ullman | Flygvapnet – 2 augusti 2021 kl: 11.25

 [Arkiverad nyhet](#)

I början av maj presenterades att det nya skolflygplan som kommer att användas för att utbilda flygvapnets blivande piloter är GROB G120TP. Här förklaras hur det nya flygutbildningssystemet ser ut och hur det nya skolflygplanet passar in i det.

Jas 39D Gripen kommer att användas som avancerat skolflygplan.

Foto: Per

Forsberg/Försvarsmakten

I dag används skolflygplanet Saab 105, kallat SK 60, i Försvarsmakten för utbildning av flygvapnets blivande piloter. SK 60 flög för första gången år 1963 och togs i bruk i flygvapnet år 1967. Mycket har hänt inom flygområdet sedan dess både vad gäller teknik och pilotutbildning.

Det har länge funnits ett behov av ett nytt skolflygplan, ett så kallat Basic Trainer Aircraft, för utbildning av flygvapnets piloter. I mars 2020 fattade regeringen ett mycket efterlängtat beslut om att låta flygvapnet anskaffa ett nytt skolflygplan. När Försvarets materielverks upphandlingsprocess blev klar i början av maj 2021 kunde det nya skolflygplanet GROB G120TP presenteras. Typbeteckningen i Försvarsmakten beslutades bli SK 40.

Flygvapnet kommer att ta emot det nya flygutbildningssystemet i början av 2023. Inledningsvis kommer sju skolflygplan och en simulator att levereras och det finns en option på ytterligare leveranser från det tyska företaget Grob Aircraft SE.

– Att flygvapnet valde skolflygplanet GROB G120TP beror på flera faktorer. Planet är väl beprövat och testat och används i dag för flygutbildning av flera länder, säger major Michael Rosenqvist, ansvarig för flygutbildningsfrågor vid Flygstaben och projektledare för SK 40.

Kravbilderna på ett modernt skolflygplan med bra tillgänglighet uppfylls till hög grad av GROB G120TP. Det är ett modernt och driftsäkert flygplan med det allra senaste av instrumentering och med mycket hög prestanda avseende hastighet och flyghöjd för ett flygplan i sin klass.

– En annan viktig anledning till att valet föll på GROB G120TP är att skolflygplanen är konfigurerat så att elev och lärare sitter bredvid varandra i planet, så kallat side by side. Det är helt överlägset att den möjligheten finns när eleverna påbörjar sin flygutbildning, säger Michael Rosenqvist.

DET MILITÄRA FLYGUTBILDNINGSSYSTEMET, MFUS

Efter avslutad värnplikt och genomförda pilottester med godkänt resultat påbörjas pilotutbildningen. Under de två första åren läser eleven de teoretiska grunderna som krävs för att bli officer och därefter påbörjas flygutbildningen.

Under det första årets Grundläggande flygutbildning (GFU) får eleven lära sig att starta och landa, navigera, flyga i formation med andra flygplan samt att flyga enbart med hjälp av flygplanets instrument, utan att titta ut på omgivningen. Eleven lär sig också avancerad flygning med loopingar, rollar och andra manövrar, både med enskilt flygplan och i formation med andra flygplan. Utbildningen genomförs i dag med SK 60, men 2024 kommer den att ersättas av SK 40. Efter genomförd GFU tar eleven officersexamen och anställs inom flygvapnet.

Det andra årets Grundläggande taktiska flygutbildning (GTU), genomför eleven som anställd inom flygvapnet. Här får eleven grundläggande grunder inom stridsflyg vilket bland annat innebär anfall mot markmål och luftstrid. Under GTU lär sig eleven också att flyga för att få ut maximal uteffekt av flygplanet i enlighet med det militära regelverket. Det andra årets utbildning genomförs i dag med SK 60, men från 2026 kommer den att ersättas med Jas 39D Gripen, som då kommer att användas som avancerat skolflygplan.

Under tredje årets flygutbildning koncentreras studierna kring flygplanet Jas 39 Gripen.

Anpassningar och utveckling av utbildningen kommer att ske från 2027. Detta för att möta införandet av SK 40 och Jas 39D Gripen för GFU och GTU. Därefter placeras eleven vid en av flygvapnets flottiljer: Skaraborgs flygflottilj, Blekinge flygflottilj, eller Norrbottens flygflottilj och fortsätter med grundläggande flygslagsutbildning. Eleven fördjupar sina kunskaper inom jakt, attack och spaning. Efter cirka två år är eleven redo att ingå i ett insatsförband.

PROCESSER OCH METODER BEHÖVER ANPASSAS

SK 40 ska kunna användas för första årets flygutbildning och eleverna ska kunna ges samma utbildning som med SK 60. För att det ska vara möjligt och för att SK 40 ska kunna användas till sin fulla förmåga behöver anpassningar göras både vad gäller metoder och processer.

Teoriutbildningen för SK 40:s avancerade flygutbildningssystem är helt datorbaserat. En anpassning av flygutbildningen kommer att ske eftersom SK 40 medger utbildning med fler utbildningsverktyg än vad som i dag är möjligt. Simulatorn kommer att användas före flygning i flygplanet men också efter den verkliga flygningen för att kunna träna ytterligare på de moment som eleven vill eller behöver förbättra. Simulatorerna gör att eleverna kan träna flygning med mycket hög realism.

– Den avancerade simulatorn kommer i princip att kunna överta hela utbildningen i instrumentflygning från flygplanet samt vissa delar av andra utbildningsmoment, säger Michael Rosenqvist.

De nya utbildningsverktygen kommer att användas för att förbättra hela flygutbildningen genom att förbereda eleverna bättre för flygning i flygplan. Flygvapnet avser att behålla nuvarande mängd flygtid och om möjligt öka den för att ge eleverna så mycket tid i luften som möjligt. Detta möjliggörs då GROB G120TP är förhållandevis billigt att flyga, underhålla och har stor tillgänglighet.

PLANEN FÖR SK 40

SK 40 kommer att tas i bruk vid Flygskolan på Malmen under första kvartalet 2023. Verksamheten kommer då att omfatta omskolning och utbildning av flyglärare till det nya flygutbildningssystemet och framtagning av nya utbildningsplaner. Vidare kommer utveckling och anpassningar av den flygutbildning som bedrivits med SK 60 i 35 år att genomföras. Omskolningsperioden kommer att omfatta cirka 18 månader och till sommaren 2024 ska Flygskolan kunna ta emot de första eleverna som gör sin utbildning på SK 40.

Första inflygningarna av flyglärare på SK 40 kommer att ske hos tillverkaren Grob Aircraft SE i Tussenhausen-Mattsies i södra Tyskland, därefter kommer fortsatt inflygning att ske på Flygskolan med våra egna flygplan. Introduktionsutbildningar av personal från FMV och Försvarsmakten kommer också att ske hos Grob Aircraft SE.

Parallellt med omskolning till SK 40 kommer SK 60 att användas för grundläggande taktisk utbildning, GTU, fram till och med 2025. GTU med SK 60 kommer också att behöva anpassas eftersom eleverna i dag redan flugit SK 60 under första året av sin utbildning, medan eleverna framöver kommer att behöva skolas in på SK 60.

LÄS MER

Sidor på denna webbplats

[Markmålsrobot 75](#)

[S 102 B](#)

[Historik](#)

[TUAV-system Örnen](#)

[Jas 39 Gripen C/D](#)

Spaningsradar 810

SK 60

Luft

Jakrobot 99

TP 100

Blekinge flygfloottilj - F 17

Boeing C-17

 Taggar: [Flygplan](#), [Flygvapnet/luft](#), [Jas 39](#), [Pilot](#)

 Dela:

 [Tyck till om sidan](#)

Vad innebär typbeteckningen SK 40?

Typbeteckning av flygplan i Försvarsmakten är inte reglerat i någon tydligt fastställd process. Flygplanen har i huvudsak numrerats efter hand, och med stigande nummer i den ordning som flygplanen har införts i Försvarsmakten. Metoden att namnge flygplan i Försvarsmakten har varierat.

När flygplan anskaffades till Armén och Marinen från 1910-talet och fram till det att Flygvapnet bildades år 1926 varierade metoden att typbeteckna flygplan.

Under 1940-talet bestämdes att samma typnummer endast skulle ges till en huvudtyp av flygplan. Försvarsmakten

har inte helt följt detta då det vid beteckning av helikoptrar och transportflygplan under senare år har använts samma typnummer som innehafts av andra flygplan. Exempel på detta är HKP 16 och SK 16 respektive S/TP 102 och SE 102.

Frihetsgraden att fastställa typbeteckning för ett nytt skolflygplan bedömdes vara stor och Flygstaben föreslog till Flygvapenchefen att besluta i ärendet.

Inför beslutet har en kartläggning av använda nummer gjorts. Där identifierades ett större antal "oanvända" typnummer som skulle kunna vara användbara för det nya skolflygplanet. Ett antal förslag togs fram baserat på olika grunder som till exempel beslutsår, tidigare använda och oanvända nummer. Baserat på det beslutades det att det nya skolflygplanet skulle benämnas SK 40 då det var det första lediga nummer i ordning.

Namngivningen är dock inte klar.

FÖRSVARSMAKTEN ÄR EN SVENSK MYNDIGHET

Försvarsmaktens främsta uppgift är att ansvara för Sveriges militära försvar och att värna om Sverige.

OM WEBBPLATSEN

[Om cookies och webbplatsen](#)

[Tyck till om webbplatsen](#)

[Hantera cookies](#)

[Tillgänglighetsredogörelse](#)

KONTAKTA FÖRSVARSMAKTEN

[Kontakta Försvarsmakten](#)

[Presskontakter](#)

Ring

[+46 \(0\)8 788 75 00](#)

Mejla

exp-hkv@mil.se

FÖRSVARSMAKTENS WEBBPLATSER

[Myndigheten](#)

[Jobb & utbildning](#)

[Bloggportalen](#)

[FMTK](#)

SOCIALA MEDIER

Vill du prata med oss eller hålla dig uppdaterad om vad vi gör? Följ oss då i våra sociala medier.

MOBILAPPLIKATIONER

Android

iPhone